

7. Rándulások, törések, ficamok, vérzéscsillapítás

Szerző dezs

Elsősegély tételek

7.a)

Rándulások, törések, ficamok

b)

Vérzéscsillapítás

Rándulás

:

Akkor keletkezi, ha egy külső erő kimozdítja természetes helyzetéből az ízületi fejet, de az erőhatás megszűntekor az visszatér az ízületi árokba. Erek, inak idegek sérülnek. Kék-zöld, fájdalmas. Funkciózavar is felléphet. Nyugalomba helyezés, jegelés, rögzítés.

Ficam :

Akkor keletkezik, mikor erő hatására kimozdul az ízületi fej a vápából de az erőhatás megszűntekor sem tér vissza. Nagyon heves fájdalom. Az ízületnek rendellenes formája van, jellemző a rugalmas rögzítettség.

Rögzítés, de visszatenni tilos !!!

Törés

:

Nagy erőbehatás a csontszövet folytonosságát megszakítja és törést okoz.

1.

zöldgally

törés -

csecsemőknél és gyermekeknél annyira erős a csonthártya, hogy a csont eltörik de a csonthártya ép marad

2.

zárt

törés - a csontot körülvevő lágyrészek és a bőr ép marad

3.

nyílt

törés - a törés felett seb keletkezik, a csontvégek láthatóvá válnak

Tünetei

: fájdalom, duzzanat, alakváltozás, rendellenes mozgathatóság, működésképtelenség

Ellátása

: rögzítés,
nyugalomba
helyezés, pszichés
fájdalomcsillapítás, szakorvosi
ellátás

Jellegzetes
törések .
Koponyaalapi
törés :

.
elülső árok
törése - szem
körüli vérömleny,
orrból csorgó vér és liquor
keveréke

.
középső
árok törése - fül
mögötti vérömleny és a
fülből szivárgó véres- vizes
folyadék

.
hátsó
árok törése -
vérömleny a tarkón és
véres- vizes folyadék csurog a garatfalon
eszméletlen - stabil
oldalfekvés, sebellátás
eszméleténél
van - sebellátás, hanyatt fektetjük
vagy arra az oldalra ahonnan a vér folyik a
füléből, vállát
megemeljük
Gerinctörés

: Ha
tálcafogással
végigsimítjuk a beteg gerincét
duzzanatot ill. szintbeli eltérést
észlelünk. A
baleset mechanizmusából is
következtethetünk gerinctörésre.
A talált helyzetben
hagyjuk, nem szállítjuk!!! Mentők -
vákummatrac - azonnal kórház! Ha
mégis
mozdítani kell, akkor három
elsősegélynyújtó
tálcafogással egyszerre emelheti.
Medencecsonttörés

: Tünete
a
symphysis bemélyedése. A beteget a
talált helyzetben hagyjuk, medence két
oldalát megtámasztjuk.

Bordatörés
: Lehet
egy vagy több borda
törött ill. ablakos bordatörés.
Erős fájdalom mely
légvételnél,
köhögéskor,
tüszentésnél már szinte
elviselhetetlen. A kis lihegő légvételek miatt
tetániás görcs is kialakulhat

(sav-bázis egyensúly felborul). A beteget féligülő helyzetbe hozzuk.

Combcsonttörés

: A

beteget

kényelmes helyzetbe helyezük, megtámasztjuk, azonnal kórházba juttatjuk.

Vérzéscsillapításra

a vénás és az

artériás

vézésnél van

szükség.

A vénás

vézésnél a végtagot

megemeljük és

nyomókötést alkalmazunk. Az

artériás

vézésnél az

artériát kézzel az alatta

lévő csonthoz nyomjuk és ezzel a

vézés

megállítható vagy

nagymértékben

csökkenthető.

Artériás

nyomópontok :

1.

halántéki

ütőér (a. temporalis

superficialis) - külső

hallónyílás előtt

fölött

2.

állcsonti

ütőér (a. maxillaris

externa) - az angulus

mandibulae előtt két centiméterrel

3.

közös nyaki

ütőér (a. carotis

communis) - gégeporc

magasságában a gerincoszlophoz kell nyomni

(végszükségben a sebbe

belenyúlva

ujjal összeszorítható)

4.

kulcscsont alatti verőér

(a. subclavia) - felülről

hüvelykujjal az

első bordához nyomjuk

5.

felkari verőér (a. brachialis) - felkarcsont belső

felszínéhez nyomjuk

6.

combütőér (a. femoralis) - a

lányékhajlat alatt a

combcsonthoz nyomjuk